T009 A HÀM IX (21) Q42-46-Kết Cấm-2

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 81

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi thaønh La-duyeät, trong Ca-lan-ñaø Truùc vieân, cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø-kheo naêm traêm vò. Baáy giôø, soá ñoâng Tyø-kheo, khi ñeán giôø, khoaùc y, caàm baùt, vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc. Khi aáy, soá ñoâng Tyø-kheo nghó nhö vaày: “Chuùng ta vaøo thaønh khaát thöïc, nhöng coøn quaù sôùm. Chuùng ta haõy ñeán choã ngoaïi ñaïo dò hoïc ñeå cuøng luaän nghò.” Roài chuùng Tyø-kheo ñi ñeán choã ngoaïi ñaïo dò hoïc. Khi caùc ngoaïi ñaïo thaáy caùc Sa-moân ñeán, baûo nhau raèng: “Caùc baïn haõy giöõ im laëng, chôù noùi lôùn tieáng. Ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ñi ñeán ñaây. Phaùp cuûa Sa-moân ca ngôïi nhöõng ngöôøi im laëng. Chôù ñeå hoï bieát chaùnh phaùp cuûa chuùng ta loaïn hay khoâng loaïn. Baáy giôø, soá ñoâng caùc Tyø-kheo ñi ñeán choã ngoaïi ñaïo dò hoïc, sau khi chaøo hoûi nhau, ngoài xuoáng moät beân. Khi aáy, caùc ngoaïi ñaïo hoûi caùc Tyø-kheo: –Sa-moân Cuø-ñaøm cuûa caùc oâng daïy caùc ñeä töû baèng dieäu phaùp naøy, raèng: “Naøy caùc Tyø-kheo, haõy thaáu suoát heát thaûy caùc phaùp vaø haõy töï mình an truù.2 Phaûi vaäy chaêng? Chuùng toâi cuõng daïy caùc ñeä töû dieäu phaùp naøy ñeå töï an truù. Nhöõng ñieàu toâi noùi coù gì khaùc vôùi caùc oâng, coù gì sai bieät? Thuyeát phaùp, giaùo giôùi cuøng nhö nhau, khoâng coù gì khaùc.” Soá ñoâng caùc Tyø-kheo, sau khi nghe nhöõng ñieàu ngoaïi ñaïo noùi, khoâng khen hay, cuõng khoâng cheâ dôõ, beøn rôøi choã ngoài ñöùng daäy maø boû ñi. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo baûo nhau: “Chuùng ta haõy ñem nghóa lyù naøy ñeán baïch Theá Toân. Neáu Nhö Lai coù daïy ñieàu gì, chuùng ta seõ ghi nhôù maø phuïng haønh. Roài soá ñoâng caùc Tyø-kheo, sau khi vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc, trôû veà trong phoøng, caát y baùt, ñi ñeán Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài xuoáng moät beân. Khi aáy soá ñoâng caùc Tyø-kheo ñem duyeân söï tröôùc ñoù keå heát vôùi Nhö Lai. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Sau khi caùc ngoaïi ñaïo dò hoïc kia hoûi nghóa naøy, caùc oâng haõy traû lôøi baèng nhöõng lôøi naøy: Luaän moät ñieàu, nghóa moät ñieàu, dieãn moät ñieàu; cho ñeán, luaän möôøi, nghóa möôøi, dieãn möôøi.3 Khi noùi lôøi naøy coù yù nghóa gì, caùc oâng mang lôøi naøy ñeán hoûi, nhöõng ngöôøi kia seõ khoâng theå traû lôøi. Caùc ngoaïi ñaïo do theá caøng taêng theâm ngu hoaëc. Vì sao? Vì khoâng phaûi laø caûnh giôùi cuûa hoï. Cho neân, Tyø-kheo, Ta khoâng thaáy coù Trôøi, Ngöôøi, Ma hoaëc Ma thieân, Ñeá Thích, Phaïm Thieân vöông, maø coù theå traû lôøi ñöôïc ñieàu ñoù, tröø Nhö Lai vaø ñeä töû cuûa Nhö Lai nghe töø Ta noùi, ñieàu naøy khoâng luaän ñeán. Luaän moät, nghóa moät, dieãn moät; Ta tuy ñaõ noùi yù nghóa naøy, nhöng do ñaâu maø noùi? Heát thaûy chuùng sinh do thöùc aên maø toàn taïi; khoâng thöùc aên thì cheát. Tyø-kheo ñoái vôùi phaùp aáy maø bình ñaúng nhaøm tôûm, bình ñaúng giaûi thoaùt, bình ñaúng quaùn saùt, bình ñaúng phaân bieät yù nghóa cuûa noù, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå;4 ñoàng moät nghóa, khoâng hai5 ñieàu maø Ta

1. Paøli, A.X. 27. Mahaøpaóhaø 1 (R.v. 48). 2. Paøli: Sabbaö dhammaö abhijaønaøtha, sabbaö dhammaö abhióóaøya viharathaø'ti, caùc oâng haõy chöùng tri taát caû phaùp. Sau khi chöùng tri taát caû phaùp, caùc oâng hay an truù. 3. Paøli: Eko, aøvuso, paóho eko uddeso ekaö veyyaøkaraòaö, dve paóhaø dve uddesaø dve veyyaøkaraòaøni,... dasa paóhaø dasuddesaø dasa veyyaøkaraòaønì'ti, moät caâu hoûi, moät tuyeân boá, moät traû lôøi, cho ñeán, möôøi... 4. Paøli: Sammaø nibbindamaøno sammaø virajjamaøno sammaø vimuccamaønosammaø pariyanta-dassaøvì sammadatthaö abhisamecca diææheva dhamme dukkhassantakaro hoti, chaân chaùnh yeåm ly, chaân chaùnh ly tham, chaân chaùnh giaûi thoaùt, chaân chaùnh quan saùt bieân teá, chaân chaùnh hieän quaùn nghóa lyù, ngay trong

noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Nghóa moät, luaän moät, dieãn moät, cho ñeán luaän möôøi, nghóa möôøi, dieãn möôøi;6 Ta tuy ñaõ noùi yù nghóa naøy, nhöng do ñaâu maø noùi? Danh vaø saéc. Danh laø gì? Thoï*, töôûng, nieäm, xuùc*, tö duy; ñoù laø danh. Caùi kia sao goïi laø saéc? Boán ñaïi vaø saéc do boán ñaïi taïo; ñoù goïi laø saéc, do duyeân bôûi caên baûn naøy maø noùi laø saéc. Luaän hai, nghóa hai, dieãn hai, do bôûi nhaân duyeân naøy maø Ta noùi ñeán. Tyø-kheo bình ñaúng nhaøm tôûm, bình ñaúng giaûi thoaùt, bình ñaúng quaùn saùt, bình ñaúng phaân bieät yù nghóa cuûa noù, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Luaän ba, nghóa ba, dieãn ba; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Do ba thoï* Nhöõng gì laø ba? Khoå thoï, laïc thoï, khoâng khoå khoâng laïc thoï. Vì sao ñöôïc noùi laø laïc thoï? Trong taâm coù yù töôûng laïc, cuõng khoâng phaân taùn; ñoù goïi laø laïc thoï. Vì sao ñöôïc noùi laø khoå thoï? Trong taâm meâ loaïn khoâng ñònh tónh chuyeân nhaát, tö duy vôùi nhieàu yù töôûng khaùc nhau; ñoù goïi laø khoå thoï.7 Theá naøo laø caûm thoï khoâng khoå khoâng laïc? YÙ töôûng khoâng khoå khoâng laïc trong taâm, laïi khoâng phaûi laø chuyeân nhaát ñònh tónh, cuõng khoâng phaûi loaïn töôûng, cuõng khoâng tö duy phaùp vaø phi phaùp, haèng töï tòch maëc, taâm khoâng coù ghi nhaän gì; ñoù goïi laø caûm thoï khoâng khoå khoâng laïc. Tyø-kheo bình ñaúng nhaøm tôûm, bình ñaúng giaûi thoaùt, bình ñaúng quaùn saùt, bình ñaúng phaân bieät yù nghóa cuûa noù, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Luaän ba, nghóa ba, dieãn ba, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Luaän boán, nghóa boán, dieãn boán; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø boán Ñeá8. Nhöõng gì laø boán? Thaùnh ñeá Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo. Vì sao ñöôïc goïi laø Thaùnh ñeá khoå? Sinh khoå, giaø khoå, beänh khoå, cheát khoå, lo, buoàn, naõo khoå, oaùn gheùt gaëp nhau khoå, aân aùi bieät ly khoå, öôùc muoán khoâng ñöôïc khoå.9 Vì sao ñöôïc goïi laø Thaùnh ñeá taäp? Caên baûn aùi cuøng vôùi duïc töông öng.10 Vì sao ñöôïc goïi laø Thaùnh ñeá khoå taän? AÙi kia vónh vieãn ñoaïn taän khoâng coøn taøn dö cuõng khoâng taùi sinh khôûi; ñoù goïi laø Khoå taän ñeá. Vì sao ñöôïc goïi laø Thaùnh ñeá khoå xuaát yeáu? Ñoù laø taùm phaåm ñaïo cuûa Hieàn thaùnh: Chaùnh kieán, chaùnh tri, chaùnh ngöõ, chaùnh maïng, chaùnh nghieäp, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm, chaùnh Tam-muoäi; ñoù laø ñaïo coù taùm phaåm. Tyø-kheo bình ñaúng nhaøm tôûm, bình ñaúng giaûi thoaùt, bình ñaúng quaùn saùt, bình ñaúng phaân bieät yù nghóa cuûa noù, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän boán, nghóa boán, dieãn boán, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc

laø nhö vaäy. Luaän naêm, nghóa naêm, dieãn naêm; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø naêm caên11. Nhöõng gì laø naêm? Caên tín, caên tinh taán, caên nieäm, caên ñònh, caên tueä. Theá naøo laø caên tín? Hieàn thaùnh ñeä töû tin ñaïo phaùp cuûa Nhö Lai, raèng Nhö Lai laø Baäc Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haønh Thaønh Vi, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu Phaät Chuùng Höïu, xuaát hieän ôû ñôøi. Ñoù goïi laø caên tín. Theá naøo laø caên tinh taán? Thaân, taâm, yù tinh caàn khoâng meät moûi; dieät phaùp baát thieän, taêng ích phaùp thieän, haèng chaáp trì taâm; ñoù laø caên tinh taán. Theá naøo laø caên nieäm? Tuïng taäp khoâng queân, haèng giöõ

ñôøi naøy maø chaám döùt bieân teá khoå.

5.

Ñeå baûn vaø Toáng nhaûy soùt. Nguyeân, Minh boå khuyeát: nhaát luaän nhaát nghóa nhaát dieãn, moät luaän, moät nghóa, moät dieãn (ñieàu maø Ta ñaõ noùi...).

6.

Coù theå ñeå baûn cheùp nhaàm. Nguyeân Minh: “Luaän hai, nghóa hai, dieãn hai”.

7.

Ñònh nghóa khoâng thaáy trong Paøli.

8.

Paøli: Boán loaïi thöùc aên (catkuøsu aøhaøresu).

9.

Nguyeân Minh theâm: “Toùm taét, naêm thaïnh aám khoå. Ñoù goïi laø Thaùnh ñeá Khoå.”

Haùn: . Chính xaùc neân hieåu laø “khaùt aùi ñöông lai caâu höõu vôùi hyû tham (Paøli: Taòhaø

10.

ponobhavikaø nandiraøgasahagataø, nhöng baûn Haùn coù leõ ñoïc: Taòhaø pubbakaø, khaùt aùi coù töø tröôùc). 11. Paøli: Naêm thuû uaån (paócasu upaødaønakkhandhesu).

trong taâm, ghi nhôù khoâng thaát laïc, phaùp höõu vi voâ laäu khoâng bao giôø bò maát; ñoù laø caên nieäm. Theá naøo laø caên ñònh? Trong taâm khoâng ñoäng loaïn, khoâng coù caùc töôûng sai bieät, haèng chuyeân tinh nhaát yù; ñoù laø caên Tam-muoäi. Theá naøo laø caên trí tueä? Bieát Khoå, bieát Taäp, bieát Taän, bieát Ñaïo; ñoù laø caên trí tueä. Ñoù laø naêm Caên. Tyø-kheo ôû trong ñoù maø bình ñaúng giaûi thoaùt, bình ñaúng phaân bieät yù nghóa aáy, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän naêm, nghóa naêm, dieãn naêm, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Luaän saùu, nghóa saùu, dieãn saùu; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø saùu troïng phaùp12. Saùu aáy laø gì? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo thöôøng xuyeân haønh Töø taâm bôûi thaân, hoaëc ôû choã vaéng veû, hoaëc ôû trong phoøng, taâm thöôøng nhö moät, ñaùng toân, ñaùng quyù, ñöa ñeán hoøa hôïp. Ñaây laø phaùp toân troïng thöù nhaát cuûa Tyø-kheo. Laïi nöõa, haønh Töø taâm nôi mieäng, khoâng khôûi ganh tî oaùn gheùt, ñaùng kính, ñaùng quyù; ñoù laø phaùp toân troïng thöù

hai. Laïi nöõa, neáu ñöôïc lôïi döôõng ñuùng phaùp, cho ñeán coøn dö trong bình baùt, ñeàu ñem chia cho caùc baïn ñoàng phaïm haïnh, taâm bình ñaúng maø cho; ñoù laø phaùp toân troïng thöù tö, ñaùng kính, ñaùng quyù. Laïi nöõa, phuïng trì caám giôùi khoâng coù ñieàu rôi rôùt, giôùi maø baäc Hieàn trí quyù troïng; ñoù laø phaùp toân troïng thöù naêm, ñaùng kính, ñaùng quyù. Laïi nöõa, chaùnh kieán maø Hieàn thaùnh ñöôïc xuaát yeáu, ñeán choã chaám döùt khoå teá, yù khoâng taïp loaïn, cuøng tu haønh vôùi caùc ñoàng phaïm haïnh phaùp aáy; ñoù laø phaùp toân troïng thöù saùu, ñaùng kính, ñaùng quyù. Baáy giôø Tyø-kheo bình ñaúng nhaøm tôûm, bình ñaúng giaûi thoaùt, bình ñaúng phaân bieät yù nghóa aáy, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän saùu, nghóa saùu, dieãn saùu, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Luaän baûy, nghóa baûy, dieãn baûy; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø baûy Y chæ xöù cuûa thaàn thöùc13. Baûy aáy laø gì? Hoaëc coù chuùng sinh coù nhieàu töôûng sai bieät, nhieàu thaân sai bieät; ñoù laø trôøi14 vaø ngöôøi. Hoaëc coù chuùng sinh coù nhieàu thaân nhöng moät töôûng; ñoù laø trôøi Phaïm-ca-di khi môùi thaùc sinh.15 Hoaëc coù chuùng sinh moät töôûng, moät thaân; ñoù laø trôøi Quang aâm. Hoaëc coù chuùng sinh moät thaân, nhieàu töôûng sai bieät; ñoù laø trôøi Bieán tònh. Hoaëc coù chuùng sinh khoâng xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Khoâng xöù. Hoaëc coù chuùng sinh thöùc xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Thöùc xöù. Hoaëc coù chuùng sinh voâ sôû höõu xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Baát duïng xöù. Hoaëc coù chuùng sinh höõu töôûng voâ töôûng xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Höõu töôûng voâ töôûng16. Ñoù laø baûy Y chæ xöù cuûa thaàn (thöùc). ÔÛ ñoù, Tyø-kheo bình ñaúng giaûi thoaùt, cho ñeán, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän baûy, nghóa baûy, dieãn baûy, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Luaän taùm, nghóa taùm, dieãn taùm; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø taùm phaùp theá gian17, tuøy theo ñôøi maø xoay chuyeån. Taùm aáy laø gì? Ñaéc, thaát, vinh, nhuïc, khen, cheâ, khoå, laïc.18 Ñoù laø taùm phaùp theá gian, tuøy theo ñôøi maø xoay chuyeån. Tyø-kheo trong ñoù bình ñaúng giaûi thoaùt, cho ñeán, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän taùm, nghóa taùm, dieãn taùm, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Luaän chín, nghóa chín, dieãn chín; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø chín cö xöù cuûa chuùng sinh19. Nhöõng gì laø chín? Hoaëc coù chuùng sinh coù nhieàu töôûng sai bieät, nhieàu thaân

12.

Saùu phaùp toân troïng, xem kinh soá 1 phaåm 37. Paøli: Saùu noäi xöù (Chasu ajjhattikesu aøyatanesu).

13.

Paøli: Sattasu vióóaøòaæhitìsu, baûy thöùc truù.

14.

Chính xaùc: Moät boä phaän cuûa chö Thieân.

15.

Chính xaùc: Xuaát hieän vaøo thôøi kieáp sô.

16.

Haùn dòch dö truù xöù thöù taùm. Truù xöù cuûa thöùc chæ ñeán Voâ sôû höõu xöù thieân. Xem Taäp Dò 17, muïc Baûy phaùp.

17.

Paøli: Aæhasu lokadhammesu.

Nguyeân Haùn: Lôïi suy huûy döï xöng ky khoå laïc .

18.

19. Paøli: Navasu sattaøvaøsesu, chín höõu tình cö.

sai bieät; ñoù laø trôøi vaø ngöôøi.20 Hoaëc coù chuùng sinh coù nhieàu thaân nhöng moät töôûng; ñoù laø trôøi Phaïm-ca-di khi môùi thaùc sinh. Hoaëc coù chuùng sinh moät töôûng, moät thaân; ñoù laø trôøi Quang aâm. Hoaëc coù chuùng sinh moät thaân, nhieàu töôûng sai bieät; ñoù laø trôøi Bieán tònh21. Hoaëc coù chuùng sinh khoâng xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Khoâng xöù. Hoaëc coù chuùng sinh thöùc xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Thöùc xöù. Hoaëc coù chuùng sinh voâ sôû höõu xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Baát duïng xöù. Hoaëc coù chuùng sinh höõu töôûng voâ töôûng xöù voâ löôïng; ñoù laø trôøi Höõu töôûng voâ töôûng. Voâ töôûng chuùng sinh vaø caùc loaøi thoï sinh khaùc, ñoù laø chín Y chæ xöù cuûa thaàn (thöùc). Tyø-kheo trong ñoù bình ñaúng giaûi thoaùt, cho ñeán, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän chín, nghóa chín, dieãn chín, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Luaän möôøi, nghóa möôøi, dieãn möôøi; do ñaâu maø noùi nghóa naøy? Ñoù laø möôøi nieäm.22 Nhöõng gì laø möôøi? Nieäm Phaät, nieäm Phaùp, nieäm Taêng Tyø-kheo, nieäm Giôùi, nieäm Thí, nieäm Thieân, nieäm Chæ töùc, nieäm An-ban, nieäm Thaân, nieäm Söï cheát. Tyø-kheo trong ñoù bình ñaúng giaûi thoaùt, cho ñeán, bình ñaúng chaám döùt bieân teá khoå. Ñoù laø luaän möôøi, nghóa möôøi, dieãn möôøi, ñieàu maø Ta noùi, chính xaùc laø nhö vaäy. Nhö vaäy, Tyø-kheo, töø moät cho ñeán möôøi, Tyø-kheo neân bieát, neáu ngoaïi ñaïo dò hoïc maø nghe nhöõng lôøi naøy, coøn chöa daùm nhìn kyõ vaøo saéc maët, huoáng nöõa laø traû lôøi. Tyø-kheo naøo hieåu roõ ñöôïc nghóa naøy, ôû ngay trong hieän phaùp, laø ngöôøi toái toân ñeä nhaát. Laïi nöõa, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni naøo tö duy nghóa naøy, cho ñeán möôøi naêm, nhaát ñònh thaønh töïu hai quaû: Hoaëc A-la-haùn, hoaëc A-na-haøm. Tyø-kheo, haõy boû qua möôøi naêm; neáu trong moät naêm maø tö duy nghóa naøy, aét thaønh töïu hai quaû, troïn khoâng nöûa chöøng thoaùi thaát. Tyø-kheo, haõy boû qua moät naêm. Trong boán boä chuùng, trong möôøi thaùng, cho ñeán moät thaùng, ai tö duy nghóa naøy, aét thaønh töïu hai quaû, cuõng khoâng nöûa chöøng thoaùi thaát. Vaõ, haõy boû qua moät thaùng. Ai trong boán boä chuùng baûy ngaøy tö duy nghóa naøy aét thaønh töïu hai quaû, quyeát khoâng nghi ngôø. Khi aáy A-nan ôû sau Theá Toân caàm quaït quaït Phaät. Baáy giôø A-nan baïch Phaät: –Theá Toân, phaùp naøy cöïc kyø saâu thaúm. ÔÛ ñòa phöông naøo coù phaùp naøy, neân bieát ôû ñoù gaëp ñöôïc Nhö Lai. Kính baïch Theá Toân, phaùp naøy teân goïi laø gì? Neân phuïng haønh nhö theá naøo? Phaät baûo A-nan: –Kinh naøy coù teân laø Nghóa Cuûa Phaùp Möôøi. Haõy ghi nghôù phuïng haønh. Baáy giôø A-nan vaø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 923

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Theá Toân

20.

Xem cht. treân.

21.

Haùn dòch soùt höõu tình cö thöù naêm: Voâ töôûng thieân.

22.

Paøli: Dasasu akusalesu kammapathesu, möôøi nghieäp ñaïo baát thieän.

23.

Paøli, A.X. 56-57. Saóóaø (R.v. 105).

noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Nhöõng ai tu haønh möôøi töôûng, seõ dieät taän caùc laäu, ñaït ñöôïc thaàn thoâng, töï thaân taùc chöùng, daàn daàn ñaït ñeán Nieát-baøn. Nhöõng gì laø möôøi? Töôûng xöông traéng, töôûng baàm tím, töôûng sình chöông, töôûng aên khoâng tieâu24, töôûng huyeát, töôûng nhai caén25, töôûng thöôøng voâ thöôøng, töôûng tham thöïc, töôûng söï cheát, töôûng taát caû theá gian khoâng coù gì laïc26. Ñoù laø möôøi töôûng maø Tyø-kheo tu taäp seõ dieät taän caùc laäu, ñaït ñeán Nieát-baøn giôùi. Laïi nöõa, Tyø-kheo, trong möôøi töôûng naøy, töôûng taát caû theá gian khoâng coù gì ñaùng vui laø toái ñeä nhaát. Vì sao? Ngöôøi tu haønh veà söï khoâng coù gì ñaùng vui vaø ngöôøi thoï trì, tín phuïng phaùp; hai haïng ngöôøi naøy taát vöôït böïc maø thuû chöùng. Cho neân, Tyø-kheo, haõy ngoài döôùi goác caây, nôi choã vaéng veû, giöõa trôøi troáng, tö duy möôøi töôûng naøy. Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo ñi ñeán Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài xuoáng moät beân. Roài Tyø-kheo naøy baïch Theá Toân: –Nhö Lai hoâm nay daïy caùc Tyø-kheo phaùp möôøi töôûng. Nhöõng ai tu haønh coù theå ñoaïn tröø caùc laäu, thaønh haïnh voâ laäu. Theá Toân, nhö con thì khoâng coù khaû naêng tu haønh caùc töôûng naøy. Sôû dó vì duïc taâm cuûa con quaù nhieàu, thaân yù höøng höïc khoâng theå yeân nghæ. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi Tyø-kheo aáy: –Ngöôøi haõy xaû boû töôûng veà maø tö duy töôûng veà baát tònh; xaû töôûng veà thöôøng maø tö duy töôûng veà voâ thöôøng; xaû höõu ngaõ töôûng maø tö duy voâ ngaõ töôûng, xaû khaû laïc töôûng maø tö duy baát khaû laïc töôûng. Vì sao? Neáu Tyø-kheo tö duy tònh töôûng, duïc taâm lieàn höøng höïc; neáu tö duy baát tònh töôûng, seõ khoâng coù duïc taâm. Tyø-kheo neân bieát, duïc laø baát tònh, nhö ñoáng phaân kia; duïc nhö con saùo

baét chöôùc gioïng noùi; duïc khoâng ñeàn ñaùp, laïi nhö raén ñoäc kia; duïc nhö aûo thuaät, nhö tuyeát tan döôùi naéng. Haõy nieäm xaû boû duïc nhö vaát boû trong baõi tha ma. Duïc trôû laïi haïi mình nhö raén chöùa chaát ñoäc. Duïc khoâng bieát chaùn nhö khaùt maø uoáng nöôùc maën. Duïc khoù ñöôïc thoûa maõn nhö bieån nuoát soâng. Duïc coù nhieàu tai hoïa nhö xoùm La-saùt. Duïc nhö keû thuø haõy neân traùnh xa. Duïc nhö moät chuùt maät ngoït dính treân löôõi dao. Duïc khoâng ñaùng yeâu nhö xöông traéng treân

24. Chæ töû thi maø chim, thuù aên chöa heát. 25. Chæ töû thi bò chim thuù aên. 26. Chín töôûng ñaàu thuoäc saùu ñeà muïc trong chín ñeà muïc quaùn töû thi. Paøli: asubhasaóóaø (baát tònh töôûng), maraòasaóóaø (töû töôûng), aøhaøre paæikuølasaóóaø (yeåm nghòch thöïc töôûng, gheâ tôûm thöùc aên), sabbaloke anabhiratasaóóaø (theá gian baát khaû laïc töôûng), aniccasaóóaø (voâ thöôøng töôûng), anicce dukkhasaóóaø (voâ thöôøng töùc khoå töôûng), dukkhe anattasaóóaø (khoå töùc voâ ngaõ töôûng), pahaønasaóóaø (ñoaïn töôûng), viraøgasaóóaø (ly tham töôûng), nirodhasaóóaø (dieät taän töôûng). Cf. Tyø-baø-sa 166 (tr. 836c23): Voâ thöôøng töôûng, voâ thöôøng khoå töôûng, khoå voâ ngaõ töôûng, töû töôûng, baát tònh töôûng, yeåm thöùc töôûng, nhaát thieát theá gian baát khaû laïc töôûng, ñoaïn töôûng, ly töôûng, dieät töôûng.

ñöôøng. Duïc hieän ngoaïi hình nhö hoa moïc trong nhaø xí. Duïc khoâng chaân thaät nhö bình veõ kia beân trong chöùa ñoà hoâi thoái, beân ngoaøi troâng ñeïp ñeõ. Duïc khoâng beàn chaéc nhö ñoáng boït nöôùc. Cho neân, Tyø-kheo, haõy nieäm töôûng traùnh xa töôûng tham duïc. Tyø-kheo, nay oâng haõy nhôù, xöa oâng ñaõ phuïng haønh möôøi töôûng nôi Phaät ca-dieáp. Hoâm nay haõy laëp laïi tö duy möôøi töôûng, taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu. Luùc baáy giôø, Tyø-kheo aáy buoàn raàu rôi leä khoâng caàm ñöôïc, töùc thì cuùi ñaàu laïy döôùi chaân Phaät, baïch Theá Toân: –Vaâng, baïch Theá Toân. Con chaát chöùa ngu hoaëc ñaõ laâu. Nhö Lai töï thaân thuyeát möôøi töôûng, con môùi coù theå xa lìa duïc. nay con xin saùm hoái, veà sau khoâng coøn taùi phaïm. Cuùi xin Nhö Lai chaáp nhaän söï saùm hoái loãi laàm nghieâm troïng naøy; löôïng thöù cho ñieàu maø con baát caäp. Phaät baûo Tyø-kheo: –Ta nhaän söï söûa loãi cuûa oâng. Haõy chôù taùi phaïm. Laïi nöõa, Nhö Lai ñaõ daïy oâng möôøi töôûng, maø oâng khoâng chòu phuïng trì. Tyø-kheo kia sau khi nghe Theá Toân giaùo giôùi, soáng nôi choã nhaøn tónh, töï mình khaéc kyû tö duy, vì muïc ñích maø thieän gia nam töû caïo boû raâu toùc, khoaùc ba phaùp y, tu phaïm haïnh voâ thöôïng, aáy laø muoán ñaït thaønh sôû nguyeän, nhö thaät bieát: “Sinh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa.” Baáy giôø Tyø-kheo thaønh A-la-haùn. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Keä toùm taét:
Keát caám, Hieàn thaùnh cö
Hai löïc vaø möôøi nieäm

Thaân quoác, khoâng quaùi ngaïi
Möôøi luaân töôûng, quaùn töôûng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.